

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliği ile gerçekleştirilen DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi Anketi, Türkiye'nin bölgesel ve ürün bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi ile Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon'da fındık ticareti yapan firmaların mevcut durumları ve önümüzdeki döneme ilişkin beklentileri analiz ediliyor. DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi, Doğu Karadeniz Bölgesi fındık sektörünün Türkiye geneli ve AB'ye üye ülkeler ile karşılaştırılmasını mümkün kılıyor.

Fındık Ticaret Güven Endeksi Ocak 2015'ten bu yana uygulanıyor:

DOKA ve TEPAV işbirliği ile gerçekleştirilen DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi Anketi, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon'da toptan fındık ticareti yapan firmalara uygulanmaktadır. Toptan fındık ticareti yapan 250 firma ile her ay anketler yapılmaktadır. Bu kapsamda ocak ayında uygulanmaya başlanan anketlerin, on birinci dönem anketleri kasım ayında yapılmıştır. DOKA Fındık Ticareti Güven Endeksi düzenli olarak TEPAV ve DOKA tarafından her ayın beşinci iş günü kamuoyuna açıklanacak.

Fındık Ticaret Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Fındık Ticaret Güven Endeksi, ankette yer alan “son 3 ayı düşündüğünüzde iş hacminizde (satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?”, “şu andaki fındık stok miktarınız için ne söyleyebilirsiniz?” ve “önümüzdeki 3 ayda iş hacminizde (satışlarınızda) nasıl bir gelişme bekliyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ve olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

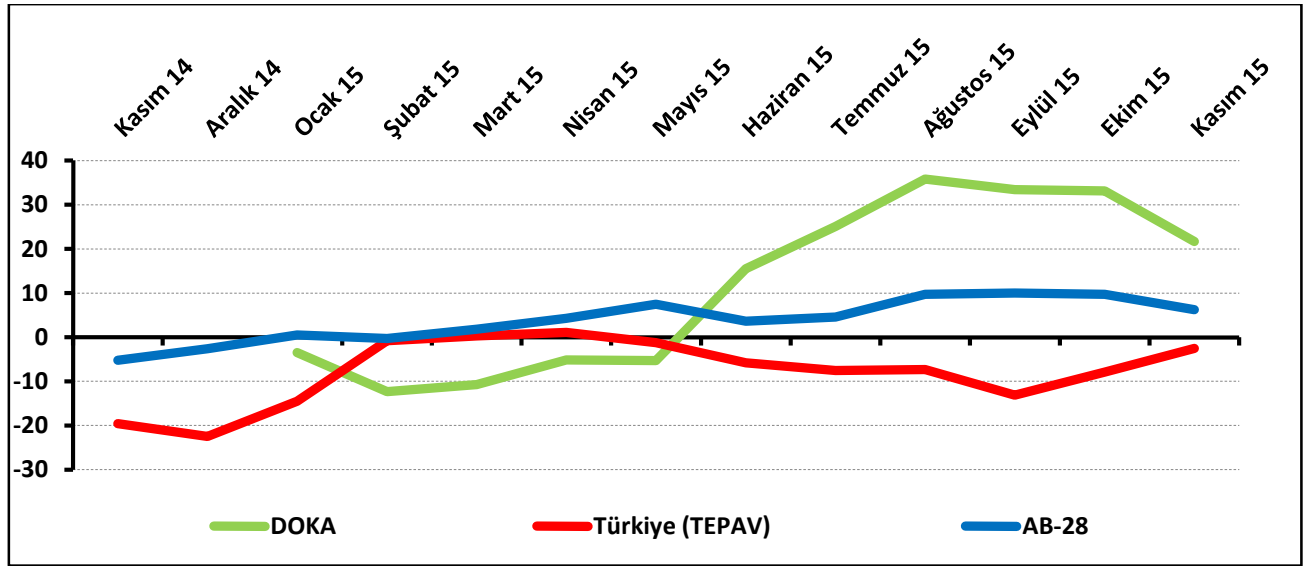
FINDIK TİCARETİ YAPANLARIN OLUMSUZ BEKLENTİLERİ SÜRÜYOR:

DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi kasım ayında düşüşünü sürdürdü. Önümüzdeki 3 ayda sipariş, satış, satış fiyatı ve istihdam beklentilerinde düşüş yaşandı. DOKA fındık endeksi, kasım ayında Türkiye geneli ticaret endeksinden ve AB-28 ticaret endeksinden daha iyi performans sergiledi.

DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi azaldı:

Kasım 2015'te Türkiye genelini temsil eden ticaret endeksi -2,6 değerini alırken, DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi 21,7 değerini aldı. DOKA endeksi bir önceki aya göre 11,4 puan azalırken, Türkiye genelini temsil eden ticaret endeksi aynı dönemde 5,3 puan arttı. Önümüzdeki 3 aydaki satış beklentisindeki düşüş, DOKA fındık ticareti güveninin düşmesinde etkili oldu. DOKA fındık ticareti güveni, kasım ayında TEPE ve AB-28'den daha iyi performans sergiledi.

Şekil-1. DOKA ile TEPE karşılaştırması* (Kasım 2014 – Kasım 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

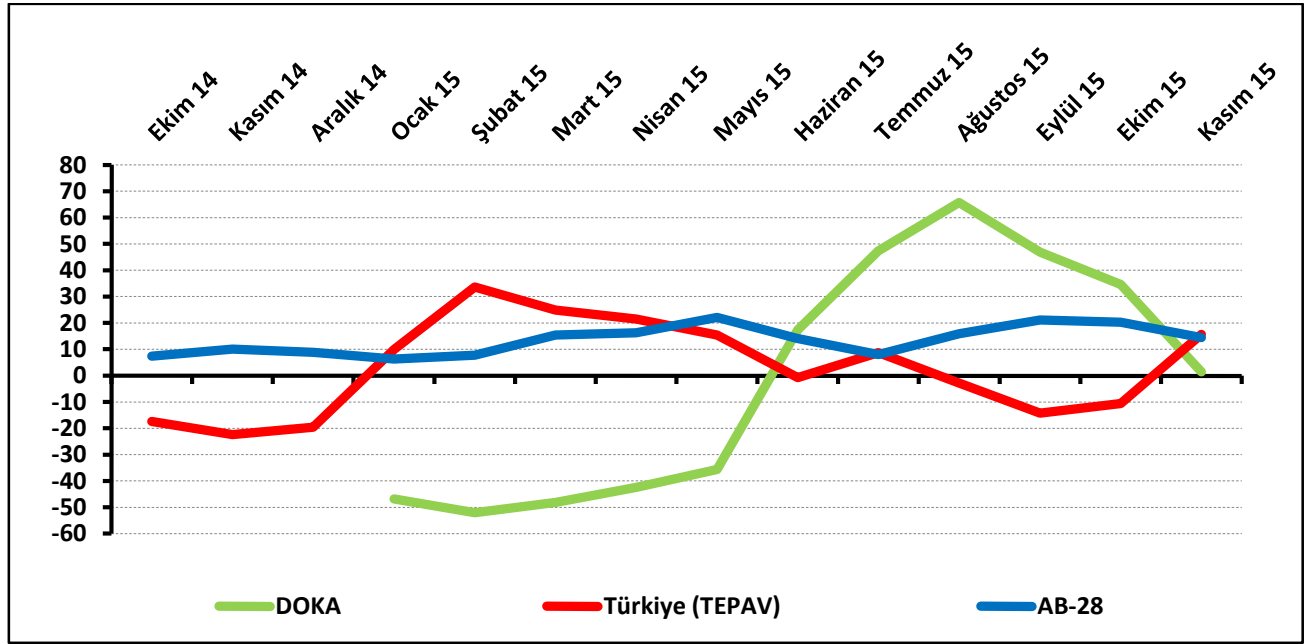
Tablo-1. DOKA Fındık Ticareti Güven Endeksi*

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-3,5	-12,3	-10,8	-5,1	-5,3	15,5	25,1	35,8	33,4	33,1	21,7	

Fındık ticareti yapanların yüzde 32'si satışlarında artış bekliyor:

Kasım 2015'te fındık ticareti yapan firmaların yüzde 32,2'si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 30,8 oldu. Gelecek 3 aydaki satış beklentilerinin denge değerinde Ekim 2015'e göre 33,2 puanlık azalma görüldü. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde fındık ticareti yapan firmaların gelecek 3 aya ilişkin satış beklentilerinin, Kasım 2015'te Türkiye geneli ve AB-28'e kıyasla daha kötü olduğu görüldü.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Kasım 2014 – Kasım 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

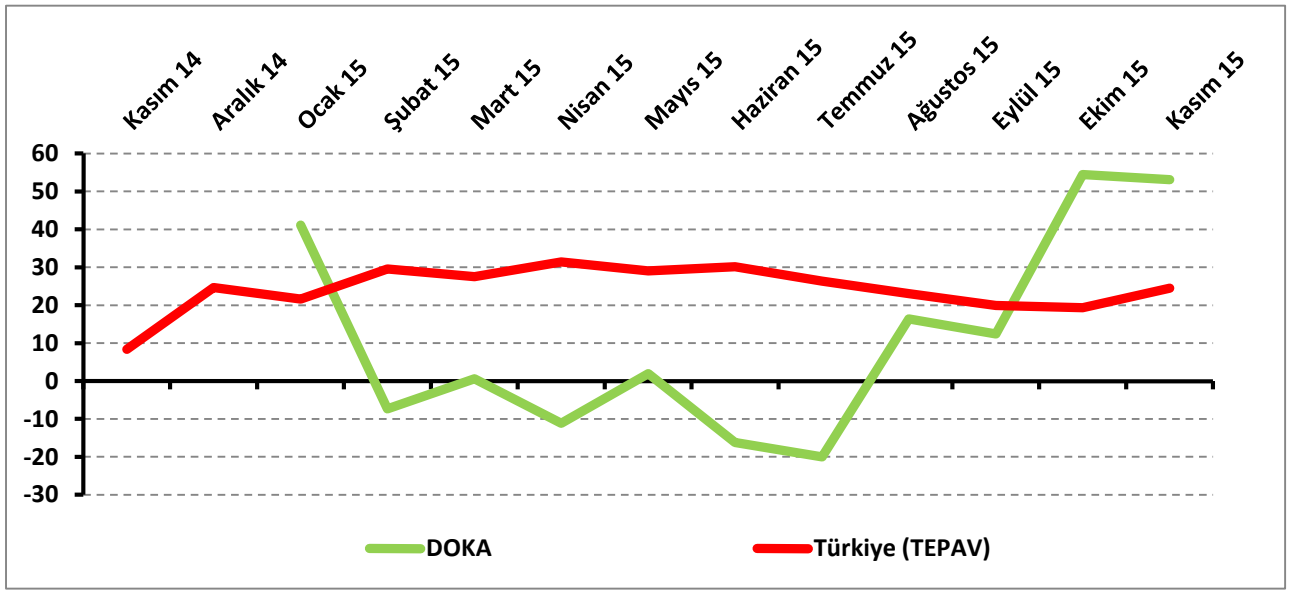
Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-46,8	-52,1	-48,2	-42,4	-35,7	17,4	47,4	65,7	46,9	34,6	1,4	

Fındık ticareti yapanların yüzde 66'sı satış fiyatlarında artış bekliyor:

Kasım 2015'te fındık ticareti yapan firmaların yüzde 66,2'si önümüzdeki 3 ayda satış fiyatlarında artış beklerken, satış fiyatlarında azalma bekleyenlerin oranı yüzde 13,1 oldu. Gelecek 3 aydaki satış fiyatı beklentilerinin denge değerinde Ekim 2015'e göre 1,4 puanlık azalma görüldü. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde fındık ticareti yapan firmaların gelecek 3 aya ilişkin satış fiyatı beklentilerinin, Kasım 2015'te Türkiye geneline kıyasla daha iyi olduğu görüldü.

Şekil-3. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış fiyatı beklentisi*(%arttı-%azaldı)(Kasım 2014-Kasım 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

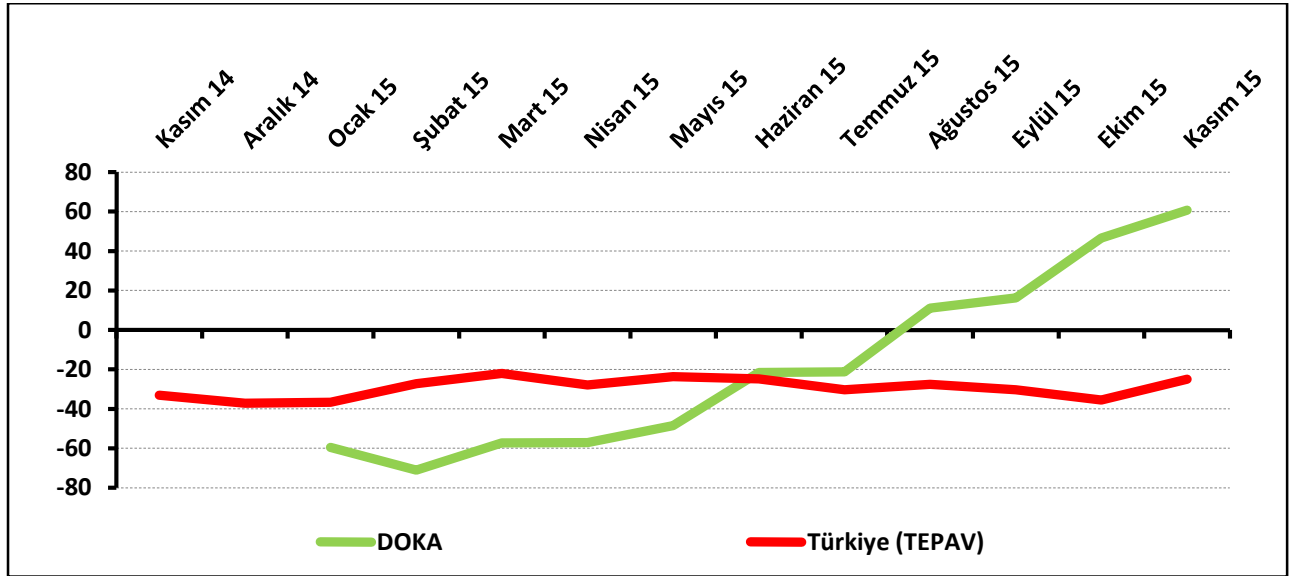
Tablo-3. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış fiyatı beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	41,1	-7,3	0,6	-11,2	2,0	-16,2	-20,0	16,4	12,4	54,5	53,1	

Fındık ticareti yapanların işlerdeki toparlanma algısı artışını sürdürdü:

Kasım 2015'te işlerdeki toparlanma algısında geçen aya göre 14,1 puanlık artış yaşandı. Kasım 2015'te işlerinin geçen yılın aynı dönemine göre arttığını belirtenlerin oranı yüzde 73,1 olurken, azaldığını belirtenlerin oranı yüzde 12,4 oldu. Fındık ticareti yapan firmaların yüzde 14,5'i ise işlerinin geçen yıla göre değişmediğini ifade etti. Kasım ayında Doğu Karadeniz'de fındık ticareti yapan firmaların işlerdeki toparlanma algısının, Türkiye genelindeki ticaret firmalarına kıyasla daha olumlu olduğu görüldü.

Şekil-4. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu* (%arttı – %azaldı) (Kasım 2014 – Kasım 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-4. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-59,5	-71,1	-57,3	-57,1	-48,4	-21,5	-21,3	11,0	16,2	46,6	60,7	

Fındık ticareti yapanların gelecek beklentileri düştü:

Doğu Karadeniz ve Türkiye anket soruları bazında karşılaştırıldığında, Kasım 2015'te Doğu Karadeniz'in Türkiye'ye göre "önümüzdeki 3 ayda satış ve istihdam beklentisi" göstergeleri daha kötü performans sergiledi. Fındık ticareti yapan firmaların "geçtiğimiz 3 aydaki işlerin durumunda", "gelecek yıl alım yerleri, kırma ya da entegre fındık işleme tesisi sayısı beklentisinde" ve "geçen yıla göre işlerin durumunda" artış yaşanırken, "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, satış fiyatı ve istihdam beklentisinde" bir önceki aya göre azalma yaşandı.

Tablo-5. DOKA ve TEPE soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA (Doğu Karadeniz) 10/2015	DOKA (Doğu Karadeniz) 11/2015	Bir önceki aya göre değişim 11/2015	TEPE (Türkiye) 11/2015
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	37,1	41,1	4,0	-39,2
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	27,6	22,6	-5,0	15,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	17,6	7,6	-9,9	-4,3
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	34,6	1,4	-33,2	15,6
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	33,6	-0,7	-34,3	7,9
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	54,5	53,1	-1,4	24,5
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	46,6	60,7	14,1	-25,0
Alım yerleri, kırma ya da entegre fındık işleme tesislerinizde gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	8,1	11,0	2,9	10,2

¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.